



GUIA DIDÀCTICA D'EDUCACIÓ VIÀRIA PER A LES POLICIES LOCALS DE LES ILLES BALEARS

MANUAL PER EDUCACIÓ PRIMÀRIA



G CONSELLERIA
O HISENDA
I I ADMINISTRACIONS
B PÚBLIQUES
/ DIRECCIÓ GENERAL
EMERGÈNCIES
I INTERIOR

GUIA DIDÀCTICA D'EDUCACIÓ VIÀRIA PER A LES POLICIES LOCALS DE LES ILLES BALEARS

MANUAL PER EDUCACIÓ PRIMÀRIA



G CONSELLERIA
O HISENDA
I I ADMINISTRACIONS
B PÚBLIQUES
/ DIRECCIÓ GENERAL
EMERGENCIES
I INTERIOR

Guia editada per:

Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears. ISPIB
Direcció General d'Emergències i Interior
Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques

Elaboració dels continguts:

Miquel Ramis Moyà, Malén Tugores Montell, Andreu Ferrà Cabot, Miquel Daviu Bonet,
Alfonso Reina Covas, Joan Siquier Vanrell, Toñi Hernández González.

Coordinació de la guia i elaboració dels continguts:

Llúcia Pons Calle

Dèposit legal: PM 1025-2017

PRÒLEG

La policia local des de sempre s'ha encarregat de dur a terme els programes d'educació viària en les escoles. Constantment ha obert camí cap a la formació i la consciència viària i forma part de l'educació social, a més de ser una base eficaç d'actuació envers la ciutadania.

Es tracta de crear hàbits positius i actituds responsables de convivència, de qualitat de vida, de responsabilitat, i per damunt de tot, de seguretat viària. Tot això amb l'objectiu principal de rebaixar l'alta xifra d'accidents de trànsit que any rere any es produeixen, i prestar especial atenció als col·lectius més vulnerables, com ara els nins i les nines.

Aquesta primera guia didàctica d'educació viària, va adreçada a totes les policies locals de les Illes Balears, per tal que puguin impartir xerrades als alumnes d'educació primària de tots els centres de les nostres illes.

La policia local, per la seva proximitat a la ciutadania, desenvolupa una tasca preventiva i educativa en les escoles.

Vull agrair la col·laboració de la Prefectura Provincial de Trànsit Illes Balears. I també l'especial dedicació de la coordinadora provincial d'educació viària, Toñi Hernández González, i dels policies locals de Marratxí, Malén Tugores Montell i Miquel Ramis Moyà; de la policia local de Palma, Andreu Ferrà Cabot; de la policia local de Lluçmajor, Miquel Daviu Bonet i Alfonso Reina Covas; i de la policia local d'Inca, Joan Siquier Vanrell.

Pere Perelló Payeras

Director general d'Emergències i Interior

ÍNDEX

Primer curs d'educació primària

- Unitat didàctica 1, primera sessió:
conèixer les policies locals de les illes Balears 7
- Unitat didàctica 1, segona sessió:
conèixer el nostre entorn. 11

Segon curs d'educació primària

- Unitat didàctica 2, primera sessió:
aprendre a ser un bon vianant.. 15
- Unitat didàctica 2, segona sessió:
les normes del viatger o de la viatgera. Els senyals verticals. 19

Tercer curs d'educació primària

- Unitat didàctica 3, primera sessió:
nosaltres complim les normes viàries.. 23
- Unitat didàctica 3, segona sessió:
els senyals de circulació 27

Quart curs d'educació primària

- Unitat didàctica 4, primera sessió:
circulem segurs en bici i en patins 31
- Unitat didàctica 4, segona sessió:
les normes de civisme a la via pública. 35

Cinquè curs d'educació primària

- Unitat didàctica 5, primera sessió:
repassem les normes (els senyals de circulació,
les normes del vianant i les del viatger o de la viatgera). 39
- Unitat didàctica 5, segona sessió:
la circulació en bicicleta 43

Sisè curs d'educació primària

- Unitat didàctica 6, primera sessió:
la bicicleta un vehicle més. 47
- Unitat didàctica 6, segona sessió:
els transports públics. Els accidents de trànsit 51

Glossari de paraules relacionades amb l'educació viària55



UNITAT DIDÀCTICA 1, PRIMERA SESSIÓ: CONÈIXER LES POLÍCIES LOCALS DE LES ILLES BALEARS

Destinataris: Alumnat de primer curs d'educació primària

Objectius generals

- Conèixer les policies locals de les Illes Balears.
- Conèixer la policia local del nostre municipi.
- Mostrar la uniformitat i l'equip bàsic d'autodefensa i protecció, el qual utilitzen per desenvolupar la feina.
- Apropar la figura de la policia local a l'alumnat, parlar de la seva missió i la seva imatge.
- Ensenyar l'entorn viari que és més proper a l'alumnat: la casa, l'escola i el barri o el poble.

Objectius específics

- Conèixer les funcions de la policia local i la seva missió principal.
- Enumerar les parts de l'uniforme de la Policia Local: placa, emblemes, distintius i eines que utilitza per desenvolupar la feina.
- Diferenciar la uniformitat de la policia local de la uniformitat de la resta dels cossos policials.
- Aprendre el número únic d'emergències 112, per a què serveix i quan han de cridar.
- Aprendre les dades del domicili propi i els telèfons dels pares.

Continguts

Els policies locals són els nostres amics. Els policies locals s'han de presentar a l'aula amb la uniformitat reglamentària, i n'explicaran el motiu. L'objectiu és que l'alumnat conegui de primera mà els policies locals i la seva feina.

Cal explicar-ho de forma molt senzilla i mostrar, amb l'ajut del material que s'ha portat a la classe, tota la uniformitat de la policia local:

- La gorra: definició i color.
- La placa.
- El xiulet.
- El cordó.
- Els guants blancs.
- Els emblemes.
- Els distintius.
- L'equip i l'armament: elements dels cinturó (manilles, defensa, guants, etc.)
- L'equip reflector: el guardapits.
- El transmissor: com funciona i quina és la seva funció. Cal explicar la importància de les comunicacions en el servei policial.
- El bloc de denúncies. S'ha de comentar a l'alumnat la funció de les denúncies i de les infraccions de trànsit.

Cal explicar la diferència de la uniformitat respecte de la resta de cossos policials.

S'han de definir les funcions de la policia local: ordenar, senyalitzar i regular el trànsit, denunciar les infraccions, intervenir en els accidents de trànsit, ajudar al nin o a la nina que s'ha perdut, prestar qualsevol tipus d'auxili als ciutadans.

S'han d'explicar els tipus de vehicles que utilitza per desenvolupar la seva feina: cotxe, moto, bicicleta, cavall, o, fins i tot, a peu.

Activitat i temporalització

La activitat la pot dur a terme un sol o una sola policia dins l'aula. Millor si és una parella mixta. La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts, i la temporalització serà la següent:

- Presentació del o de la policia local, introducció i explicació de l'activitat (10 minuts).
- Exposició dels continguts (15 minuts).
- Activitat (20 minuts).

Fitxa

- Pintar amb el color corresponent l'uniforme de la policia local.
- Posar el nom a les eines de feina de la policia local.

Proposta d'activitats complementàries

Es pot fer una mostra dels vehicles policials en el pati. Mostrar tot el material que du el vehicle: els llums d'emergències, les sirenes acústiques, l'emissora de ràdio, l'equip de primers auxilis, l'equip de rescat, els cons, la cinta policial, etc.

Metodologia

La sessió té per objectiu presentar la policia local, la uniformitat i les funcions principals.

El missatge principal de la sessió és que la policia local està per ajudar i es troba al servei dels ciutadans. Cal explicar que la policia local és un cos que depèn dels diferents municipis i que vetlla per a què s'acompleixin les ordenances municipals i per la seguretat del trànsit en el nucli urbà (regula el trànsit a l'escola o intervé en els accidents de trànsit), i també garanteix la seguretat ciutadana.

Quan s'expliquin les funcions principals s'han de posar exemples clarificadors per tal de que l'alumnat ho entengui i relacioni la tasca diària de la policia local amb el seu entorn més proper.

El llenguatge que s'utilitzi ha de ser clar, senzill i comprensible, i ha d'estar adaptat a l'edat de l'alumnat.

L'actitud de la policia local ha de ser molt assertiva, s'ha d'incentivar la participació de l'alumnat.

És bàsic comptar des del principi amb l'ajuda del personal docent que coneix l'alumnat, especialment per detectar si n'hi ha amb necessitats especials.

Material didàctic

- Uniformitat pròpia de la policia local.
- Pòsters de la policia local.
- Fitxes sobre la uniformitat de la policia local, per tal que l'alumnat les puguin pintar.
- Caixa amb diferents elements de la uniformitat: gorres, xiulets, guardapits, guants blancs, blocs de denúncies, bolígrafs, etc.
- Cotxe patrulla o motocicletes.
- Vídeos relacionats amb el tema.

Avaluació

L'avaluació de l'alumnat s'ha de fer mitjançant la observació directa: cal analitzar-ne la participació i avaluar si ha comprés els conceptes, a través del llenguatge que utilitza i les preguntes que planteja, i també a través dels jocs i de les dinàmiques de participació. Tot això ens permet determinar si ha assimilat els continguts. Per valorar la sessió es important comptar amb la opinió del personal docent.



UNITAT DIDÀCTICA 1, SEGONA SESSIÓ: CONÈIXER EL NOSTRE ENTORN

Destinataris: Alumnat de primer curs d'educació primària

Objectius generals

- Adquirir i desenvolupar els hàbits de comportament viari: l'observació, la prudència i la paciència en l'ús de les vies.
- Desenvolupar hàbits psicomotrius relacionats amb la noció espacial i amb la temporal.
- Respectar la importància de les normes en relació amb el trànsit.
- Aprendre a conèixer i a reconèixer l'entorn més pròxim.

Objectius específics

- Conèixer l'entorn viari més proper a l'alumnat. Els elements viaris.
- Conèixer els itineraris segurs: l'escola, el barri, el poble.
- Reforçar la figura del cos de policia local del municipi.
- Conèixer i aprendre les parts del carrer: la calçada i la vorera.
- Conèixer la senyalització i els elements del trànsit que envolten el centre escolar.

Continguts

Per començar la sessió farem una petita introducció per saber què coneixen del trànsit del seu entorn i dels elements que els envolten. Prestarem una atenció especial a parlar dels bons hàbits i dels comportaments viaris, com ara la prudència i la paciència. S'ha d'explicar que són i posar exemples pràctics en relació amb el trànsit. Proposem que es treballi el concepte de l'observació de l'entorn viari, i cal explicar-lo també amb exemples clars. Hem de treballar de forma molt pràctica el concepte de la lateralitat: l'esquerra i la dreta.

Començarem per introduir els elements que ens trobem pel carrer; descriurem de forma molt clara i senzilla els elements més bàsics de l'entorn escolar, amb l'objectiu primordial de familiaritzar l'alumnat amb la senyalització que pot trobar en l'entorn més proper:

- La calçada.
- La vorera.
- El pas de vianants.
- Els semàfors.
- Els senyals de circulació, els senyals verticals i les marques viàries.

S'ha de parlar del o de la policia local, del seu entorn escolar i de la seva funció en el trànsit.

Cal treballar la importància de recordar la seva adreça, per la seva seguretat.

Activitat i temporalització

La activitat la pot dur a terme un sol o una sola policia dins l'aula. Millor si és una parella mixta. La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts i la temporalització serà la següent:

- La activitat començarà amb la introducció del tema (10 minuts).
- Exposició dels continguts (20 minuts).
- Activitat i exercici (20 minuts).

Fitxes

- Observar el carrer i pintar-ne les parts.

Proposta d'activitats complementàries

- Contes relacionats amb la matèria, jocs de simulació.
- Jocs de psicomotricitat, dinàmiques de grup, dramatitzacions de fets i situacions de trànsit.
- Confecció d'un mural, taller de modelatge amb plastilina.
- Projectió de fotografies o diapositives de l'entorn escolar i dels voltants.

Metodologia

Prestarem especial atenció al llenguatge, que ha de ser molt senzill i s'ha d'adaptar a l'edat de l'alumnat. Ens hem d'assegurar que entén els conceptes i per això podem utilitzar molts d'exemples clars, fer jocs i desenvolupar diferents dinàmiques de grup. El material que utilitzem ha de ser molt atractiu. L'actitud del o de la policia local ha de ser molt dinàmica i propera. En aquestes edats l'alumnat participa molt.

S'ha de comptar amb l'ajut del personal docent de l'aula, ja que coneix tot l'alumnat.

Cal detectar des de el principi si ha alumnat amb necessitats especials.

Material didàctic

- Projector.
- Portàtil.
- Fitxes, dibuixos, etc.
- Gometes i cola.
- Plastilina, paper, cartolines, folis i tisores.
- Pintures.

Avaluació

L'avaluació de l'alumnat s'ha de fer mitjançant la tècnica de l'observació directa: cal analitzar-ne la participació i, sobretot, avaluar si ha comprés els conceptes, a través del llenguatge que utilitza i les preguntes que planteja, i també a través dels jocs i de les dinàmiques de caire participatiu. Tot això ens permet determinar si ha assimilat els continguts.



UNITAT DIDÀCTICA 2, PRIMERA SESSIÓ: APRENDRE A SER UN BON VIANANT

Destinataris: Alumnat de segon curs d'educació primària

Objectius generals

- Adoptar conductes i actituds responsables com a usuaris de la via pública.
- Adquirir i desenvolupar hàbits saludables en relació amb el comportament viari.
- Treballar amb l'alumnat el sentit de la observació, els renous i la psicomotricitat.
- Sensibilitzar l'alumnat dels perills de ser un vianant.
- Fomentar actituds de respecte i solidaritat entre tots els usuaris del carrer.

Objectius específics

- Conèixer i aprendre les parts del carrer.
- Aprendre a creuar el carrer amb seguretat. Localitzar els llocs idonis.
- Adquirir i fomentar les conductes adequades.
- Identificar les zones més segures pels vianants.

Continguts

- Repassar les parts del carrer. La calçada i la voravia.
- Com travessar un carrer; aprendre les normes per creuar el carrer de forma segura.
- Els llocs segurs per travessar el carrer com a vianants.
- El pas de vianants.

- El semàfor. Tipus de semàfors: per a vianants i per a vehicles.
- Les conductes segures i de respecte al carrer.
- El llocs idonis per jugar en el teu poble, en el teu barri.

Activitat i temporalització

L'activitat es durà a terme dins l'aula, on cada alumne o alumna ha d'estar assegut en la seva taula.

La durada serà d'entre 45 i 50 minuts.

L'activitat es dividirà en tres parts: en la primera el o la policia ha d'exposar a l'alumnat els continguts de la sessió, en la segona es repartiran les fitxes per a cada alumne o alumna. Els alumnes participaran activament motivant les seves respostes i la darrera part de la sessió es destinarà a la projecció d'un vídeo relacionat amb el tema que s'ha tractat.

- Presentació i explicació global del tema que s'ha de tractar en la sessió (5 minuts).
- Explicació de la temàtica que s'ha de tractar i preguntes o dubtes que puguin sorgir (15 minuts).
- Confecció d'una fitxa (10 minuts).
- Projecció d'un vídeo (10/12 minuts).

Fitxa

- Encerclar les situacions correctes i les incorrectes en el carrer.

Proposta d'activitats complementàries

- Fitxa *La pràctica de l'educació viària*, Educació Primària, Institut Mapfre.
- Fitxa *Guia didáctica de la Educación Vial para el ciclo de la Educación Primaria*, DGT, Ministeri de l'Interior.
- Vídeos de Youtube: *Cruzando la calle. Jota Jota quiere aprender seguridad vial.*

Metodologia

El llenguatge que cal utilitzar ha de ser: clar, senzill, lent, repetitiu i adaptat a l'edat dels escolars. L'actitud del o de la policia ha de ser molt propera.

La participació de l'alumnat és molt activa en aquesta edat.

És convenient parlar prèviament amb el personal docent per conèixer l'alumnat, sobretot el que tingui necessitats especials, per poder adaptar els continguts de la sessió i les activitats.

Es poden corregir les fitxes en la classe per reforçar el que hem après durant la sessió i aclarir els possibles dubtes que sorgeixin.

Material didàctic

- Pintures de colors.
- Pissarra digital o projector.
- Fotografies de situacions correctes i incorrectes en el carrer.

Avaluació

Una forma d'avaluar la sessió és que el o la policia local demani a l'alumnat les respostes.

Per avaluar la sessió es pot fer de diferents maneres: a través d'un qüestionari o d'un full d'avaluació, el qual es pot lliurar al centre escolar o al personal docent.

També s'oferirà l'opció que el centre pugui aportar possibles millores o fer els canvis que trobi convenients, segons el seu criteri.

El o la policia local ha de fer una valoració de si la sessió és adequada o, per contra, si s'han de fer canvis per millorar la programació.



UNITAT DIDÀCTICA 2, SEGONA SESSIÓ: LES NORMES DELS VIATGERS. ELS SENYALS VERTICALS

Destinataris: Alumnat de segon curs d'educació primària

Objectius generals

- Adoptar conductes i actituds responsables com a usuaris de la via pública.
- Conèixer les normes dels viatgers.
- Valorar la importància de la senyalització en les vies públiques.
- Fomentar actituds de respecte i prudència envers la senyalització viària.

Objectius específics

- Aprendre les normes del viatger o de la viatgera. Els sistemes de retenció infantil (SRI).
- Sensibilitzar sobre l'ús responsable de la via pública com a futurs conductors i conductores de bicicletes, monopatinis i altres vehicles.
- Identificar i relacionar cada forma geomètrica dels senyals a partir de les formes i els colors.
- Adquirir el nou vocabulari que trobaran en el seu entorn i fer-ne ús: obligació, prohibició, informació i perill.

Continguts

Es començarà per introduir el concepte i les normes del viatger. Els sistemes de retenció infantil (SRI). El comportament adequat com a viatger. Cal explicar que és un senyal de circulació i parlar dels diferents tipus de senyalització, i també de la funció de la senyalització en el trànsit i en el seu entorn. Els senyals verticals.

La importància de les formes geomètriques dels senyals verticals, i la seva diferenciació: cercle, triangle, quadrat i octàgon.

Els colors dels senyals verticals. S'ha d'explicar la funció, la diferència i el significat per colors i per formes. Color vermell i color blau.

Activitat i temporalització

L'activitat es durà a terme dins l'aula. Cada alumne o alumna ha d'estar assegut en la seva taula.

La durada de la sessió serà d'entre 45 i 50 minuts.

L'activitat es dividirà en tres parts:

- Introducció del tema: 5 minuts.
- Explicació del tema: 30 minuts per tractar el tema principal de la sessió, fer preguntes i aclarir dubtes.
- Activitat: 15 minuts.

Fitxa

- Fitxa de senyals.

Metodologia

El llenguatge ha de ser clar, senzill, lent, repetitiu i adaptat a l'edat dels escolars.

L'actitud del o de la policia ha de ser molt propera. La participació de l'alumnat sempre és molt activa en aquesta edat.

Per explicar els senyals de circulació, en primer lloc es parlarà de la identificació de la forma del senyal, després del color i com a resultat de forma i color tenim un significat i una informació.

És necessari reforçar sempre amb un exemple per a cada tipus de senyal. Cal adaptar els continguts i el llenguatge si assisteix alumnat amb possibles necessitats especials.

La fitxa serveix per reforçar el que han après durant la sessió i aclarir els possibles dubtes que sorgeixin.

Material didàctic

- Pintures de colors per fer la fitxa.
- Per presentar els senyals de circulació i les seves formes i colors es poden dur senyals de goma, fusta o qualsevol altre material. En cas que no es disposi d'aquests materials, els senyals es pintaran a la pissarra. També es pot presentar a través de diapositives, si es disposa d'una pissarra digital o un projector.

Proposta d'activitats complementàries

- Projectió d'un vídeo infantil titulat *Guay y los ladrones de señales*, Instituto Mapfre.

Avaluació

La sessió es pot avaluar de diferents maneres: un full d'avaluació, preguntes sobre el tema a nivell de grup, diferents jocs i dinàmiques sobre els senyals i el seu significat, un concurs de preguntes sobre el tema, etc.

Els policies poden fer una autovaloració de la sessió i analitzar si els continguts són els adequats o si han de sofrir canvis per tal de millorar.

Es pot oferir l'opció que el centre pugui aportar possibles millores o fer els canvis que trobi convenients, segons el seu criteri.



UNITAT DIDÀCTICA 3, PRIMERA SESSIÓ: NOSALTRES COMPLIM LES NORMES VIÀRIES

Destinataris: Alumnat de tercer curs d'educació primària

Objectius generals

- Conèixer les normes d'educació viària i aprendre a complir-les.
- Conèixer l'entorn físic i l'escolar.
- Conèixer les normes com a vianant, passatger o passatgera i conductor o conductora.
- Aprendre el vocabulari relacionat amb l'educació viària.

Objectius específics

- Recordar i reforçar les normes com a vianants.
- Recordar i reforçar les normes com a viatgers.
- Començar l'aprenentatge de les normes del conductor o de la conductora de bicicleta i la importància del casc per a la seva seguretat.

Continguts

Cal recordar a l'alumnat el concepte de vianant i les parts del carrer (la vorera i la calçada). S'ha d'explicar de forma clara com creuar el carrer de forma segura i correcta, amb el pas de vianants i sense el pas de vianants. Els policies locals poden explicar les diferents situacions de trànsit a través de simulacions en la classe o en el pati, per tal de que sigui més comprensible per l'alumnat.

Convé analitzar amb l'alumnat les situacions de risc, com ara l'entrada i la sortida del garatge i les voreres estretes i perilloses. És important que visualitzin l'entorn escolar i les zones de desplaçament més habituals. Han d'aprendre a utilitzar l'itinerari "casa-escola" més segur.

El o la policia local ha de treballar amb l'alumnat les actituds de respecte i de comportament cívic en el carrer. L'explicació que es faci ha de ser a través del diàleg i de la participació col·lectiva de tots els integrants de la classe.

Cal repassar el concepte del viatger o de la viatgera, les normes per a l'entrada i la sortida segura d'un vehicle particular. També les normes per seure al seient davanter i al del darrere.

Així mateix, cal fer referència a les normes de seguretat, l'ús del cinturó de seguretat i del casc, i els sistemes de retenció infantil (SRI).

S'ha de fer una petita introducció de la conducció de la bicicleta i parlar de les parts més importants, així com de les normes de circulació correctes i les normes de seguretat.

Activitat i temporalització

La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts.

- Presentació del o de la policia local (5 minuts).
- Exposició dels continguts (30 minuts).
- Activitat (15 minuts).

Abans d'iniciar les sessions és necessari emprar 5 minuts per fer una presentació: explicar els motius de la sessió, conèixer l'alumnat i com es desplaça. És molt important comptar amb l'ajuda del personal docent, per saber si hi ha algun alumne o alumna que necessita atenció especial.

Fitxa

- El comportament com a viatger o viatgera.

Proposta d'activitats complementàries

- Vídeo, *Las señales tus amigas*, DGT, Ministeri de l'Interior. Versió de dibuixos animats, en castellà, d'una durada màxima de 10 minuts. Explica el comportament com a vianant, també els senyals més importants: STOP, prohibició, cedi el pas, l'obligació, etc., i els principis de circulació en bicicleta.

- Exhibició de fotografies de la zona a través d'una presentació audiovisual.

Metodologia

L'alumnat d'aquestes edats és molt participatiu, les explicacions que es facin han de ser molt senzilles i clares i es poden complementar amb material atractiu, tal com dibuixos, imatges o exposicions audiovisuals. Es poden fer simulacions en l'aula o en el pati, de com cal travessar el carrer, amb una estora que representi el pas de vianants, etc.

També es pot fer una altra simulació sobre el tema del viatger o de la viatgera, com pujar i davallar del vehicle, i també com i a on seure dins el vehicle. D'altra banda, s'han d'explicar els sistemes de retenció infantil i fer-ne una comparativa. L'explicació ha de ser molt pràctica i visual. Es podem fer unes pràctiques en el pati de l'escola amb el vehicle policial: asseure's al davant i al darrere, fer ús dels sistemes de retenció infantil, entrar i sortir de manera correcta del vehicle, fer ús del cinturó de seguretat, etc.

Material didàctic

- Projector.
- Portàtil.
- Pintures.
- Pissarra de guix.

Avaluació

L'avaluació d'aquestes sessions es pot fer de diferents maneres:

- Inicial: analitzant i valorant els coneixements previs.
- De forma continua: durant les classes els policies locals poden comprovar si l'alumnat està assimilant els continguts a través de preguntes i activant la participació del grup.
- L'avaluació continua ens servirà per conèixer si el procés educatiu s'ajusta a les necessitats de l'alumnat.
- Avaluació final: es pot dur a terme a través de tests, qüestionaris, proves escrites, etc.

Com a valoració interna el o la policia local pot fer una autovaloració de la sessió, i analitzar la unitat didàctica per comprovar si els continguts són els adequats.

Tota aquesta informació ens servirà per fer una valoració general de les sessions que s'han fet.



UNITAT DIDÀCTICA 3, SEGONA SESSIÓ: ELS SENYALS DE CIRCULACIÓ

Destinataris: Alumnat de tercer curs d'educació primària

Objectius generals

- Aprendre i conèixer els senyals de circulació.
- Aprendre els senyals del o de la policia local.
- Adquirir hàbits de bona conducta viària, com a viatger en transport públic i en privat.
- Iniciar i donar a conèixer les normes bàsiques del conductor o de la conductora de bicicletes.

Objectius específics

- Reconèixer els principals senyals verticals i horitzontals.
- Aprendre i conèixer les marques viàries.
- Recordar els senyals lluminosos, els semàfors.
- Identificar els senyals de circulació en el seu entorn escolar.

Continguts

- Els senyals verticals: els triangulars i de color vermell són una advertència de perill.
- De prioritat: l'STOP i el cediu el pas.
- Circulars i de color vermell: són de prohibició i de restricció.
- Circular i de color blau: són d'obligació.
- Quadrats i rectangulars i de color blau: són d'indicació i d'informació.
- Les marques viàries: el significat per colors.
- Marques blanques longitudinals: línia continua i discontinua.
- Marques blanques transversals: pas de vianants, pas de ciclistes.

- Senyals horitzontals de circulació: cediu el pas, STOP, velocitat màxima, fletxes.
- Altres marques i inscripcions de color blanc: carril bici, carril reservat.
- Marques d'altres colors: línia groga, guals permanents.
- Els senyals lluminosos i els diferents tipus: els semàfors adreçats als vehicles, els semàfors adreçats als vianants, els adreçats als ciclistes.
- Altres tipus de senyals lluminoses: el carril bus i el carril dels taxis.
- Els passos a nivells, les circumstancials per obres.
- Els agents de trànsit: com són els tipus de senyals que fan, què signifiquen, com els fan.

Activitat i temporalització

La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts, que pot variar segons les activitats que es realitzin.

- Presentació del o de la policia local (5 minuts).
- Exposició dels continguts (30 minuts).
- Activitat (15 minuts).

Fitxa

- Relacionar els diferents senyals de circulació amb el seu grup corresponent.

Proposta d'activitats complementàries

- Reportatge de fotografies del barri o del poble, en què surtin totes els senyals de circulació (verticals, horitzontals i senyals lluminosos), els carrers més característics de l'entorn casa-escola. Després es pot projectar en l'aula i treballar amb l'alumnat.
- Activitats: pintar i acolorir. Relacionar els senyals verticals amb les diferents formes; cercles, triangles i quadrats amb els colors corresponents. Reconèixer els senyals més coneguts i aprendre'n el significat.
- Taller de cartolines: el taller consisteix en dibuixar la forma del senyal, retallar-la i pintar-la amb els colors corresponents.

- Sortida per l'entorn escolar: és convenient que hi hagi dos policies locals. La classe es pot dividir en grups petits de 6 alumnes. Consisteix en analitzar els diferents tipus de senyals que es troben en el seu entorn. Posteriorment, en l'aula, es pot fer una dinàmica de grup per exposar tots els senyals que s'han trobat.
- Endevinalla de senyals: el o la policia local mostrarà a la classe un grup de senyals verticals, i explicarà el seu significat, després a través d'una endevinalla, l'alumnat ha d'encertar quin tipus de senyal és: "Té forma de roda, però es vermella com una tomàtiga i du un bigoti blanc com el cotó, quin senyal és?"
- Es pot utilitzar una aplicació informàtica en què surtin els carrers, sense els senyals verticals ni horitzontals.

Metodologia

La metodologia que cal seguir durant aquestes sessions ha d'esser molt dinàmica i atractiva, el llenguatge que s'utilitzi ha d'esser molt senzill, breu, i s'ha de fomentar la participació de tothom.

Per fer la sortida es recomanable que siguin dos policies locals.

Material didàctic

- Projector.
- Portàtil.
- Pintures.

Material complementari

- *Guia didàctica de educació vial para educación primaria*, guia dividida per cicles, DGT, en www.dgt.es/...vial/educación-vial/didacticos
- *La practica de la educación vial. Educación primaria*, Fundació Mapfre, guia didàctica, en <https://es.pinterest.com/>
- *Condueix la teva família*, Fundació Arbertis, en <http://www.fundacioabertis.org/educacioviaria/>

Avaluació

L'avaluació d'aquestes sessions es pot fer de diferents maneres:

- Inicial: analitzant i valorant els coneixements previs.
- De forma continua: durant les classes el o la policia local pot comprovar si l'alumnat està assimilant els continguts a través de preguntes i activant la participació de la classe. L'avaluació continua ens servirà per conèixer si el procés educatiu s'ajusta a les necessitats de l'alumnat.
- Avaluació final: es pot realitzar a través de tests, qüestionaris, proves escrites, etc.

Com a valoració interna el o la policia local pot fer una autovaloració de la sessió, i analitzar la unitat didàctica per comprovar si els continguts són els adequats.

Tota aquesta informació ens servirà per fer una valoració general de les sessions que s'han fet.



UNITAT DIDÀCTICA 4, PRIMERA SESSIÓ: CIRCULEM SEGURS AMB BICI I AMB PATINS

Destinataris: Alumnat de quart curs d'educació primària

Objectius generals

- Fer una comparativa entre la circulació de bicicletes i la de patins (o qualsevol classe d'aquests: monopatins, patinets amb o sense motor, etc.), per mostrar a l'alumnat que amb les bicicletes sí que es pot circular per la via pública pel fet de que són un vehicle, mentre que els amb patins no s'hi pot circular, ja que es tracta d'una joguina.

Objectius específics

- Aprendre a identificar la bicicleta com un vehicle i els patins com una joguina.
- Reconèixer les característiques que tenen en comú.
- Donar a conèixer els espais on es poden utilitzar els patins i on està prohibit fer-ho.
- Conscienciar l'alumnat de la importància de fer ús de proteccions en la circulació de patins, malgrat que no siguin obligatòries.
- Donar a conèixer per quines vies públiques i per quina part d'aquestes es pot circular amb bicicleta.
- Conscienciar l'alumnat de l'obligatorietat i la importància de l'ús del casc en la circulació en bicicleta.
- Donar a conèixer els senyals que cal realitzar per indicar els canvis de direcció i transmetre la importància que té senyalitzar quan es circula en bicicleta.
- Transmetre els perills i donar a conèixer les obligacions sobre la circulació nocturna de bicicletes.

Continguts

S'han d'explicar a l'alumnat els següents conceptes de forma comprensible i senzilla i ho ha de recordar:

- La bicicleta.
- Els patins i variants.
- La via pública i les diferents parts.
- El casc de protecció i les proteccions.
- Els canvis de direcció: dreta/esquerra.

Cal repassar en l'aula les normes de com hem de circular per les zones públiques de forma segura:

- Circulació correcta per les vies i els espais públics amb bicicleta i patins.
- La senyalització dels canvis de direcció en la circulació de bicicletes.
- Utilització del casc de protecció en la circulació de bicicletes i les proteccions en la de patins.
- La circulació nocturna de bicicletes (breu introducció).

S'han de treballar amb l'alumnat les actituds i els comportaments cívics i solidaris que s'han de tenir presents quan es circula per les vies públiques:

- Ressaltar el perill que suposa la circulació per la via pública de patins sense control o que fan ús d'espais destinats a la circulació d'altres usuaris.
- Conscienciar de la importància de fer ús del casc de protecció en la circulació de bicicletes.
- Destacar la importància de la senyalització de les maniobres i com el fet de senyalitzar-les pot contribuir a reduir el nombre d'accidents.
- Remarcar els perills de la circulació nocturna de bicicletes.

Activitat i temporalització

L'activitat la pot dur a terme un o una policia local dins la mateixa aula o en un altre espai que disposi d'una pissarra digital o d'un ordinador amb projector.

La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts i la temporalització serà la següent:

- Introducció : presentació i introducció del tema (5 minuts).
- Exposició de continguts: (30 minuts).
- Realització de l'exercici: (15 minuts).

Fitxa

- Circulem segurs amb bici i amb patins, exercici de mots encreuats.

Metodologia

Per començar a treballar es pot fer un breu repàs sobre els coneixements previs i recordar el que s'ha treballat fins ara en altres cursos. La impartició d'aquesta sessió s'ha de dur a terme mitjançant el mètode de la lliçó magistral. Malgrat això, i atesa l'edat dels destinataris, es fomentarà la participació de l'alumnat formulant interrogants i creant debat.

Material didàctic

- Pissarra digital o projector.
- Ordinador portàtil.
- Presentació audiovisual sobre el tema en qüestió.

Avaluació

En finalitzar la sessió, el o la policia que l'ha impartida, durà a terme una avaluació. Es pot fer mitjançant un test o un qüestionari, o es poden llençar preguntes generals a tota la classe. També es pot fer una avaluació de la sessió adreçada al personal docent, per tal de valorar-la. Per aquest motiu haurà d'estar present dins l'aula durant la impartició.



UNITAT DIDÀCTICA 4, SEGONA SESSIÓ: LES NORMES DE CIVISME EN LA VIA PÚBLICA

Destinataris: Alumnat de quart curs d'educació primària

Objectius generals

- Treballar amb l'alumnat les normes de civisme més importants que han de respectar els usuaris de la via pública, bàsicament els vianants, per comptar amb uns espais públics més segurs, més agradables.

Objectius específics

- Saber utilitzar i compartir els espais públics de forma correcta.
- Aprendre a respectar els altres i a ajudar-los.
- Despertar entre l'alumnat l'estima i el respecte per tot allò que és públic.
- Prendre consciència dels perills que representen determinades actituds en la via pública.

Continguts

S'han d'explicar a l'alumnat els següents conceptes de forma comprensible i senzilla per tal que els recordin:

- La via pública.
- El mobiliari urbà.
- La propietat privada.
- Les normes de convivència.

Cal repassar en l'aula les normes per una bona convivència:

- Utilitzar de manera correcta els espais públics.
- Saber diferenciar la propietat privada dels espais públics.
- Complir les normes bàsiques de convivència.
- Dur a terme activitats en el lloc adient, les quals habitualment es fan de manera incorrecta en la via pública.

Reforçar i recordar les actituds i els comportaments cívics i solidaris:

- Conscienciar a l'alumnat de les molèsties que provoquen segons quines accions que es produeixen de manera habitual en la via pública.
- Destacar la importància que té complir les normes de convivència.
- Debatre què es pot fer per millorar la convivència en els espais públics.
- Ajudar les persones necessitades a moure's amb seguretat pel carrer.

Activitat i temporalització

Activitat

L'activitat la pot dur a terme un o una policia local dins la mateixa aula, on s'ha de treballar la feina en equip. Per a la seva realització, cal formar grups de 6 alumnes, els quals hauran d'elegir un portaveu que serà l'encarregat de llegir o exposar el que s'ha treballat en equip. A continuació, es pot fer una fitxa relacionada amb el tema: *Comportaments cívics i incívics en la via pública. Com podem millorar?* Durant els 15 minuts de feina, l'alumnat rebrà l'assessorament del o de la policia local. Per acabar els portaveus exposaran els treballs realitzats. Quan un grup exposi la seva feina, tant els altres grups com el policia podran participar per completar la informació, corregir-la, etc.

L'activitat pot finalitzar amb la projecció d'una sèrie de fotografies; es recomana que siguin del propi municipi, sobre comportaments cívics i incívics en la via pública que es comentaran en gran grup i que serviran per treure conclusions.

Fitxa

- Comportaments cívics i incívics en la via pública. Com podem millorar?

Propostes d'activitats complementaries

- Es pot fer una presentació de fotografies de l'entorn més pròxim de l'alumnat. Es recomana que siguin del propi municipi.

Temporalització

La sessió tindrà una durada màxima de 45 o 50 minuts; la temporalització serà la següent:

- Exposició del tema (15 minuts).
- Treball en grup (15 minuts).
- Exposició del treball pels portaveus (15 minuts).
- Conclusions (5 minuts).

Metodologia

L'exposició del tema, es farà de manera molt dinàmica i oberta; el o la policia local ha de potenciar la participació de l'alumnat a través de les activitats que es desenvolupen en equip o grups petits.

Material didàctic

- Pissarra digital o projector.
- Ordinador portàtil.

Material didàctic complementari

- *La pràctica de l'Educació viària*, Institut Mapfre Seguridad vial.
- DGT: <http://www.dgt.es/es/seguridad-vial/educacion-vial/recursos-didacticos/infancia/>

Avaluació

En finalitzar la sessió, el o la policia local que l'ha impartida, durà a terme una avaluació. Així mateix, el personal docent també en durà a terme una altra. És per aquest motiu que és molt important que estigui present dins l'aula durant la realització de l'activitat.

L'avaluació de la sessió es pot fer durant el seu desenvolupament, a través de preguntes que permetin comprovar si l'alumnat ha assimilat els continguts, o bé quan finalitzi la sessió mitjançant un qüestionari o un test.



UNITAT DIDÀCTICA 5, PRIMERA SESSIÓ: REPASSEM LES NORMES (ELS SENYALS DE TRÀNSIT, LES NORMES DEL VIANANT I LES DEL VIATGER O DE LA VIATGERA)

Destinataris: Alumnat de cinquè curs d'educació primària

Objectius generals

- Augmentar el coneixement de l'alumnat en relació amb el trànsit i amb la seva seguretat.
- Repassar les normes del vianant.
- Comprendre i respectar les normes del viatger o de la viatgera.
- Fomentar actituds de consciència cívica i solidària.

Objectius específics

- Conèixer i respectar les normes del vianant.
- El vianant i les normes de circulació tant en l'entorn urbà com en l'interurbà.
- Repassar les normes dels passos de vianants.
- Recordar les normes de comportament com a viatger o viatgera en el transport públic i en el privat.
- Conèixer i diferenciar els diferents tipus de vies.

Continguts

- El vianant per ciutat i per carretera. Les normes per circular per les diferents vies. La circulació per carretera es realitza per l'esquerra i la circulació per ciutat es fa per damunt la vorera.
- La utilització dels passos de vianants.
- La utilització correcta dels patinets per damunt la vorera.
- El passatger o la passatgera de vehicles privats i públics. Com pujar a un vehicle privat i a un vehicle públic.

- Els sistemes de seguretat dels diferents vehicles privats i públics.
- El tipus de vies: urbanes, interurbanes i travesseres. Les seves parts: calçada, vorera, vorada, carril, etc.
- Els senyals de trànsit. Aprenentatge exhaustiu dels senyals i de les normes de circulació com a conductors de bicicletes.
- Conèixer l'ordre de prioritat dels senyals de circulació i aprendre a interpretar-los.
- Explicació dels senyals dels agents: com són, què signifiquen, quina funció tenen.
- Explicació dels senyals circumstancials i de la seva funció.
- Els senyals lluminosos. Els semàfors.
- Els senyals verticals. Explicar els diferents tipus, els colors i les formes. Saber identificar els colors i interpretar-los.
- Les marques viàries, els senyals horitzontals. Explicar el diferents tipus i la seva funció.

Activitat i temporalització

La sessió tindrà una durada màxima d'uns 45 o 50 minuts. La temporalització serà la següent:

- Presentació de la sessió (5 minuts).
- Exposició del tema (30 minuts).
- Activitat (15 minuts).

Fitxa

- Qüestionari de preguntes tipus test.

Propostes d'activitats complementàries

- Sortida pels voltants de la zona escolar per conèixer una ruta segura i analitzar-ne els diferents itineraris.
- Analitzar, per grups, les notícies actuals sobre el tema impartit.
- Aprofitar una sortida de l'alumnat amb autocar per repassar les normes del viatger o de la viatgera.

Metodologia

La sessió pot començar amb una breu presentació del o de la policia local, en la qual expliqui l'estructura de la sessió, i faci un petit recordatori dels continguts impartits en sessions anteriors. Es poden dedicar uns minuts a conèixer els alumnes i la seva manera d'actuar com a usuaris de la via pública: com es desplacen, per on circulen, si respecten les normes de circulació.

La metodologia que cal utilitzar ha d'esser molt dinàmica i atractiva per l'alumnat, sense caure en un excés d'informació, ja que se'l pot confondre o provocar que perdi l'atenció.

Les activitats han de ser divertides, senzilles i, sobretot, molt dinàmiques, amb dibuixos, vídeos, explicacions a través de mitjans digitals. L'alumnat n'ha de ser el protagonista i ha de formar part de la sessió.

També s'ha de tenir en compte si hi ha algun alumne o alumna amb necessitats especials. És convenient demanar-ho abans al personal docent.

Material didàctic

El material didàctic depèn dels continguts de la sessió i de l'activitat que es vulgui realitzar.

Per recolzar l'exposició es pot utilitzar una presentació audiovisual sobre el tema.

Material complementari

- *Guia didàctica d'educació viària per educació primària* [en línia]. De les diferents etapes escolars. Es poden agafar fitxes per fer exercicis, DGT, www.dgt.es/...vial/educacion-vial/...didacticos
- *Guia La pràctica de l'educació viària*, Fundació Mapfre.

Avaluació

És important fer una avaluació continua, ja que el monitor ha de conèixer si l'alumnat ha processat els continguts impartits a la classe.

Una manera seria fer preguntes referents a la sessió impartida, així coneixem de primera mà si ha entès els continguts i el missatge que es vol transmetre, per tal d'avaluar la nostra feina.

El policia local pot fer una autoavaluació de la sessió, per analitzar si els materials i l'activitat que s'ha fet són els idonis. D'altra banda, també pot valorar la sessió el personal docent, a través d'una petita entrevista o d'un formulari amb preguntes obertes sobre la sessió, els continguts, la metodologia, el material didàctic, etc.



UNITAT DIDÀCTICA 5, SEGONA SESSIÓ: LA CIRCULACIÓ EN BICICLETA

Destinataris: Alumnat de cinquè curs d'educació primària

Objectius generals

- Conèixer i respectar les normes i els senyals de circulació com a responsables de la conducció de bicicletes.
- Perfeccionar els coneixements com a vianants i com a conductors de bicicleta.
- Ampliar l'adquisició d'hàbits de conducta adequats com a conductor de bicicletes en ciutat o en carretera.
- Aprendre les normes de comportament i de circulació en el Parc Infantil de Trànsit.

Objectius específics

- Conèixer la bicicleta, definició i comprensió de les parts.
- Aprendre i respectar les principals normes per circular en bicicleta.
- Sensibilitzar i conscienciar sobre les bones conductes de circulació en bicicleta.
- Conèixer i aprendre la circulació de la bicicleta, tant per vies urbanes com per vies interurbanes.
- Fomentar actituds de consciència viària, desenvolupar hàbits per una conducció segura i cívica.

Continguts

- La bicicleta, el nostre vehicle. Conèixer les parts de la bicicleta.
- El manteniment de la bicicleta i la importància dels seus elements: pneumàtics, seient, llums i frens.

- El casc de protecció, normativa existent referent a la utilització i a l'ús correcte.
- Les principals normes de seguretat per a la circulació amb bicicleta i la importància del seu compliment.
- Els senyals dels ciclistes amb els braços i l'OSR (observar, senyalitzar i realitzar), la maniobra, l'explicació de la importància de realitzar els senyals amb els braços per a la nostra seguretat.
- Les bones conductes de circulació tant per vies urbanes com per vies interurbanes; diferenciar la circulació.
- La circulació per la via urbana, amb carril bici i sense carril bici.
- La circulació per la via interurbana. Circular amb grup, amb voral, sense voral i amb carril bici.
- La circulació nocturna, com circular amb seguretat, els elements de visibilitat nocturna per ciclistes.

Activitat i temporalització

La sessió tindrà una durada màxima d'uns 45 o 50 minuts. La temporalització serà la següent:

- Presentació de la sessió (5 minuts).
- Exposició del tema (30 minuts).
- Activitat (15 minuts).

Fitxa

- La bicicleta i les seves parts.

Activitats complementàries

El material didàctic dependrà sempre de la sessió i de l'activitat que es vulgui realitzar.

- Circuit en el parc infantil de trànsit. Ispib-Consell de Mallorca. Parc mòbil.
- Taller de reparació de petites avaries i manteniment de la bicicleta.
- Presentació audiovisual amb preguntes i respostes per observar la informació que té l'alumnat i fer-lo participar.

- Qüestionari tipus test sobre els continguts generals que s'han explicat en les sessions.
- Sortida en bicicleta per treballar i conèixer una ruta segura per arribar a l'escola.
- Pràctica en un parc infantil de trànsit (PIT). Fix o mòbil.

Metodologia

La sessió pot començar amb una petita presentació de la sessió. En relació amb el tema, és important parlar del sentit de la responsabilitat col·lectiva en referència a la conducció de la bicicleta, i dels perills que pot comportar.

La presentació i els continguts de la sessió han de ser molt atractius per l'alumnat, sense caure en un excés d'informació, ja que se'l pot confondre o pot perdre l'atenció.

Les activitats han de ser divertides, senzilles i, sobretot, molt dinàmiques: dibuixos, vídeos i explicacions digitals, ja que l'alumnat ha de poder formar part i participar en la sessió de forma que no resulti avorrida o pesada.

També s'ha de tenir en compte si hi ha algun alumne o alumna amb necessitats especials. Convé demanar-ho abans al personal docent.

Per acabar es pot avaluar l'alumnat fent-li preguntes referents a la sessió que s'ha impartit, la qual cosa ens servirà per saber si ha entès els continguts i per aclarir possibles dubtes. D'aquesta manera també podem avaluar la nostra feina.

Material didàctic

El material didàctic dependrà sempre de la sessió i de l'activitat que es vulgui realitzar.

- Pissarra digital o projector.
- Ordinador portàtil.

Material complementari

- *Guia didàctica d'educació viària per educació primària* [en línia], DGT. De les diferents etapes escolars. Es poden agafar fitxes per fer exercicis. www.dgt.es/...vial/educacion-vial/...didacticos
- Guia *La pràctica de l'educació viària*, Fundació Mapfre.

Avaluació

L'avaluació de les sessions es pot fer de manera contínua, comprovant els conceptes que dominen i els continguts que coneixen els destinataris al principi de la sessió, i després durant el transcurs de les activitats, mitjançant l'observació directa o a través de preguntes generals o fent proves escrites. És important fer una avaluació contínua, ja que el policia local ha de conèixer si el procés educatiu que imparteix s'ajusta a les necessitats de l'alumnat.

També com autoavaluació el policia local pot valorar i analitzar si els materials utilitzats són els adients. També es pot lliurar al personal docent un qüestionari o una fulla de valoració general de l'activitat.



UNITAT DIDÀCTICA 6, PRIMERA SESSIÓ: LA BICICLETA, UN VEHICLE MÉS

Destinataris: Alumnat de sisè curs d'educació primària

Objectius generals

- Repàs general de les normes per conduir la bicicleta amb seguretat.
- Revisar tots els senyals de trànsit com a usuaris de les vies públiques.
- Sensibilitzar els alumnes sobre la responsabilitat en relació a la conducció de les bicicletes.
- Conèixer els transports públics del nostre entorn, repassar les normes de comportament com a usuari.

Objectius específics

- Repassar els diferents tipus de senyals de trànsit.
- Recordar la prioritat dels senyals.
- Analitzar els senyals en l'àmbit urbà i en l'interurbà.
- Reconèixer les marques viàries més habituals en l'àmbit urbà i en l'interurbà.
- Repàs de les normes per circular en bicicleta, manteniment, avaries, ús dels elements de seguretat, maniobres, prohibicions i consells per una conducció segura.
- Practicar els senyals per circular en bicicleta.

Continguts

És important treballar amb la classe el comportament davant els senyals i les normes que ens afecten com a qualsevol conductor, per tal de ser respectuosos amb la resta d'usuaris de la via pública i evitar situacions de risc.

- Es convenient fer un repàs general dels diferents tipus de senyalització. Repassar la prioritat dels senyals; senyals dels agents, circumstancials, lluminosos, verticals i marques viàries.
- Comentar els senyals més habituals que ens trobem en l'àmbit urbà i en l'interurbà.
- La circulació en bicicleta, breu repàs de la normativa, les maniobres, la conducció nocturna, la conducció en grup.
- Els elements de seguretat: el casc, els elements reflectants, les proteccions pels braços i els genolls, recomanacions d'ús de l'armilla.
- El carril bici, normes per circular-hi. Repassar si ho contemplen les ordenances del municipi.

Activitat i temporalització

La durada màxima de la sessió serà d'uns 45 o 50 minuts.

- Introducció i presentació (5 minuts).
- Exposició del tema (30 minuts).
- Activitats (15 minuts).

Fitxa

- Els comportaments dels ciclistes.

Metodologia

És convenient tractar el tema de la conducció de la bicicleta des d'una perspectiva distinta, diferenciada de la resta dels cursos anteriors. El tractament ha de ser distint, la bicicleta no es considera una joguina, és un vehicle més, com la resta de vehicles que ens trobem pels carrers: cotxes, motos, autobusos, etc.

Cal treballar amb els alumnes el tema del respecte i la solidaritat envers la resta d'usuaris de les vies públiques. Han de conèixer i aprendre que tenen drets i deures com a usuaris de les vies públiques.

La dinàmica de la sessió ha de ser oberta i participativa, i ha de crear debat i fomentar la crítica constructiva.

Per reforçar la xerrada es poden utilitzar diferents materials, com ara vídeos, diapositives o fotografies de l'entorn de l'alumnat per a què es senti identificat amb el seu entorn.

El o la policia local comptarà amb el personal docent per reforçar els continguts i també per detectar les necessitats de l'alumnat.

Material didàctic

- Pissarra i guix.
- Pissarra digital.
- Projector.
- Ordinador portàtil.
- Pòsters de senyals.

Material didàctic complementari

- DGT, <http://www.dgt.es/es/seguridad-vial/educacion-vial/recursos-didacticos/infancia/>
- *La pràctica de l'Educació Viària*, Educació Primària, Instituto Mapfre.
- *Programa educativo para usuarios de la bicicleta*, DGT.

Avaluació

Per conèixer si els menors han assolit els objectius i coneixements, s'han d'avaluar les seves aportacions, valoracions, preguntes i inquietuds relacionades amb el fets.

Es pot fer un qüestionari de valoracions generals de les sessions, un test de preguntes sobre el tema.

El personal docent pot valorar la sessió a través d'un full de valoració general de l'activitat.



UNITAT DIDÀCTICA 6, SEGONA SESSIÓ: ELS TRANSPORTS PÚBLICS. ELS ACCIDENTS DE TRÀNSIT

Destinataris: Alumnat de sisè curs d'educació primària

Objectius generals

- Repàs de les normes d'ús dels transports públics.
- Parlar dels transport públics i la importància del seu ús.
- Adquirir actituds i hàbits relacionats amb la salut i el trànsit.
- Sensibilitzar els alumnes sobre la greu problemàtica del accidents de trànsit.
- Conèixer les normes bàsiques d'actuació en cas d'un accident de trànsit.

Objectius específics

- Conèixer els transports públics de l'entorn més pròxim.
- Parlar de la importància dels transport públics, del seu ús per a la millora del medi ambient en relació amb el trànsit i la mobilitat.
- Treballar amb els alumnes l'autonomia i el creixement personal com a usuaris dels transports públics: autobús, tren, metro, etc.
- Treballar la consciència ciutadana i els bons comportaments cívics.
- Explicar el procediment d'actuació en un accident de trànsit: protegir, avisar, socórrer.

Continguts

Cal començar treballant el tema dels transports públics, la importància del seu ús en aquestes edats, i fer una valoració positiva per fomentar l'ús del transport com a mitjà que permet la millora de la mobilitat i la conservació del medi ambient.

Es pot fer una dinàmica de grup per sol·licitar a l'alumnat si són usuaris dels diferents transports públics que tenim al nostre abast, si agafen l'autobús o el tren per anar a l'escola, o si l'utilitzen per fer diferents activitats. S'ha de parlar dels avantatges i els inconvenients que té utilitzar aquest mitjà de transport.

Quant al tema dels accidents, és molt important fer una introducció sobre aquesta greu problemàtica; la idea és conscienciar l'alumnat sobre les causes i les conseqüències dels accidents de trànsit, així com fomentar conductes responsables i d'autoprotecció. S'han de treballar les actituds i els comportaments davant els accidents.

L'objectiu de la xerrada és que els infants s'eduquin en la prevenció de la sinistralitat i en l'adquisició de conductes que els protegeixin dels perills en la via pública i fomentar la responsabilitat viària.

Els accidents de trànsit són la causa de la major part de les morts. Els accidents de trànsit afecten particularment a la gent jove, amb una clara diferència de gènere.

Pel que fa als accidents de trànsit, les carreteres prop d'habitatges i escoles són àrees d'alt risc pels infants i per tant la seva activitat es restringeix, la qual cosa inclou anar en bicicleta i caminar.

Durant la sessió, el o la policia local explica de forma molt senzilla els principis d'actuació davant un accident de trànsit tenint en compte l'edat dels alumnes. Cal explicar el nostre deure i l'obligació de socórrer i ajudar als ferits, segons les nostres capacitats i coneixements.

Els principis d'actuació : PAS

- *Primer, protegir:* davant un accident de trànsit, les primeres mesures han de ser evitar que es produeixin més danys.
- *Segon, avisar:* s'ha de cridar a l'112, que és el telèfon d'emergències en cas d'accident de trànsit. Des de l'112 fan diferents preguntes; s'ha d'intentar estar tranquil i contestar a totes elles. S'ha d'indicar el lloc de l'accident el millor possible, el nombre de víctimes i el seu estat, si està dins les nostres possibilitats. Cal seguir les indicacions que donin des del centre, i l'ajuda arribarà aviat. S'han d'explicar tots

els detalls: com ha estat l'accident, descriure la situació, i així es poden avaluar els recursos necessaris per ajudar els ferits. És important seguir totes les indicacions possibles.

- *Terçer, socórrer*: els ferits, per això és necessari coneixements sobre primers auxilis. S'aconsella fer un curs de primers auxilis. Sempre es pot acompanyar al ferit, parlar-hi, cobrir-lo amb una manta perquè no es refredi el seu cos.

Activitat i temporalització

El o la policia local pot realitzar la xerrada en l'aula, o en el pati.

La sessió tindrà una durada màxima d'entre 45 i 50 minuts, però es pot allargar més, atesa la temàtica.

- Introducció i presentació (5 minuts).
- Exposició del tema (30 minuts).
- Activitats (15 minuts).

Activitat

- Fer un recull de notícies dels accidents de trànsit on hi hagi ciclistes implicats i fer una anàlisi de la situació.

Proposta d'activitats complementàries

- Fer una simulació d'un accident de trànsit en què els implicats siguin membres del propi alumnat. Practicar les primeres actuacions.
- Fer debats per grups per parlar dels accidents de trànsit, i mesures per reduir-los.

Metodologia

La metodologia que cal seguir en aquesta sessió, és la de conscienciar els alumnes, sobre la importància i el valor de l'ús del transport públic. El llenguatge que s'utilitzi ha de ser comprensible, i s'han de posar exemples quotidians i del nostre entorn.

Pel que fa al tema dels accidents de trànsit, l'objectiu d'aquesta sessió és la pressa de consciència, per tal de prevenir-los, i reforçar les bones conductes cíviqes i responsables, la qual cosa és una garantia per prevenir els accidents de trànsit.

Quant a les primeres actuacions en un accident de trànsit, es tracta de manera molt senzilla, degut a l'edat de l'alumnat. S'ha de treballar molt el tema de la responsabilitat i l'ajuda ciutadana i també la importància de cridar a l'112 i donar tota la informació de què disposem; cal haver-ho tractar durant la sessió.

Abans de realitzar la sessió és convenient que es parli prèviament amb el personal docent, per si hi ha algun alumne o alumna que hagi estat víctima d'un accident de trànsit, o per si hi ha alumnat amb necessitat especials.

Material didàctic

- Pissarra i guix.
- Pissarra digital.
- Projector.
- Portàtil amb connexió a internet.

Material didàctic complementari

- DGT, <http://www.dgt.es/es/seguridad-vial/educacion-vial/recursos-didacticos/infancia/>

Avaluació

Per conèixer si l'alumnat ha assolit els objectius i coneixements, s'avaluaran les seves aportacions, valoracions, preguntes i inquietuds relacionades amb el fet.

Es pot fer a través d'un qüestionari de valoració de la sessió, amb preguntes obertes. És molt important que el personal docent valori la sessió i si els continguts s'adeqüen a l'edat de l'alumnat. Cal avaluar-ne també l'actitud.

GLOSSARI DE PARAULES RELACIONADES AMB L'EDUCACIÓ VIÀRIA

Accident de trànsit:

Esdeveniment fortuït de causes atribuïbles a un conductor o un vianant, un vehicle o una via i el seu entorn, generalment violent, que es produeix o té el seu origen en una via pública o en un terreny objecte de la legislació del trànsit, en el qual està implicat com a mínim un vehicle de motor o un ciclo-motor en moviment, i que produeix danys materials o víctimes.

Conductor o conductora:

Persona encarregada de manejar un vehicle, sigui cotxe, motocicleta o bicicleta.

Educació viària:

Procés d'ensenyament i aprenentatge que té la finalitat de transmetre coneixements sobre seguretat viària i actituds de responsabilitat i convivència amb relació a l'ús de les vies.

Emergència:

Situació que implica un risc tant per a un accidentat com per a la resta d'usuaris de la via i que demana la intervenció immediata d'uns mitjans especialitzats.

Imprudència:

Acció voluntària o involuntària que pot representar un risc d'accident o que pot augmentar la gravetat d'un accident de trànsit.

Negligència:

Acció involuntària que pot representar un risc d'accident o que pot augmentar la gravetat d'un accident de trànsit.

Objectius generals:

Els objectius generals expressen la seva finalitat, els efectes i resultats que s'espera aconseguir. En aquest sentit, haurien d'indicar què pretenem fer, quins canvis volem aconseguir sobre la situació de partida, fins on esperem arribar i en quant de temps ho farem.

Objectius específics:

Es deriven dels objectius generals i els concreten, assenyalant el camí que cal seguir per tal d'assolir-los. Indiquen els efectes específics que es volen aconseguir tot i que encara no expliciten accions directament mesurables mitjançant indicadors.

Parc infanti de trànsit:

Equipament fix o mòbil constituït per una via amb senyals de circulació que simula una situació de trànsit i permet a nens i adolescents de circular-hi amb una bicicleta, un ciclomotor o un kart, i que s'utilitza com a eina de suport de l'educació viària.

Prudència:

La prudència és una de les virtuts clàssiques i es considera com la capacitat de jutjar correctament la situació i no actuar prenent riscos innecessaris. S'oposa a la temeritat. La persona prudent pot valorar correctament els avantatges i desavantatges de qualsevol decisió ètic i per tant serà més probable que actuï correctament.

Seguretat viària:

Situació que es dona quan els usuaris de la via pública poden desplaçar-se sense risc de patir un accident de trànsit i que resulta de diferents circumstàncies, factors, comportaments, etc., com ara el compliment de la normativa de circulació, unes vies ben dissenyades, conservades i senyalitzades o conduir un vehicle en condicions adequades de funcionament i seguretat.

Travessera:

Tram d'una carretera comprès dins de sòl urbà.

Travessia:

Carrer travesser, especialment entre dos carrers més importants.

Vianant:

És la persona que transita a peu per les vies i terrenys públics aptes per a la circulació.

Viatger/passatger:

Un passatger és una persona, infant o adult, que viatja o és transportada en un vehicle sigui avió, autobús, vaixell, cotxe, moto o qualsevol mitjà de transport.

Víctima:

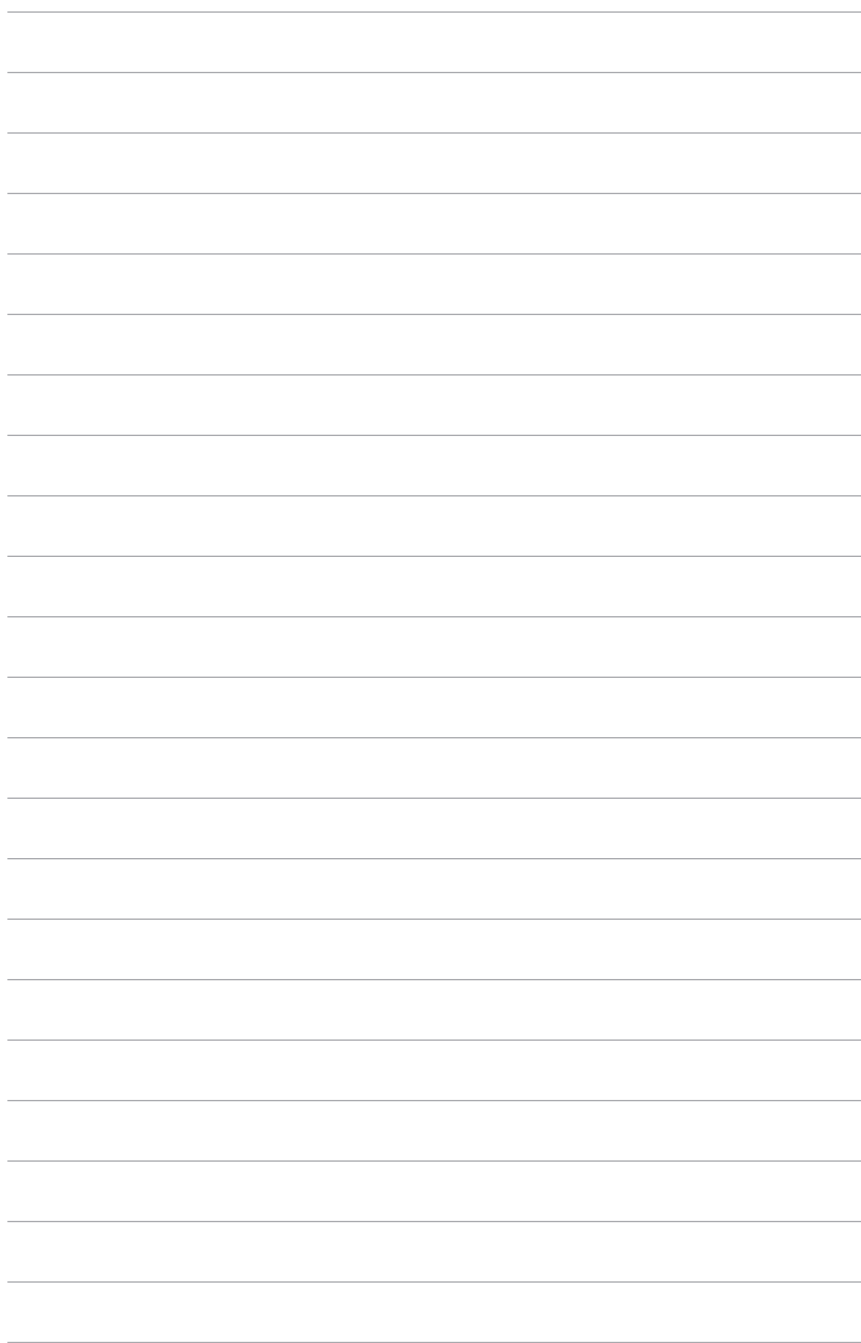
Tota persona que resulti morta o ferida com a conseqüència d'un accident de circulació.

Vorera:

Part lateral d'una via urbana, generalment més alta que la calçada, destinada al pas de la gent que va a peu.

Voral:

Franja de terreny pla, pavimentada o no, de la vora d'una via interurbana que fa de contenció del ferm de la calçada i dona un marge de seguretat als vehicles i als vianants que hi circulen.





Illes Balears